

ANDŽEJ SAPKOVSKI

Mač
SUDBINE

DRUGI DEO SAGE O VEŠCU

Medunarodni bestseler serijal prema kojem je osmišljena planetarno popularna kompjuterska igra *The Witcher*

Biblioteka
BESKRAJNI SVET FANTASTIKE

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Andrzej Sapkowski
“MIECZ PRZEZNACZENIA”

Copyright © 1996, by Andrzej SAPKOWSKI Published
by arrangement with Literary Agency “Agence de l’Est”
Copyright © 2011 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

INSTYTUT KSIĄŻKI

©POLAND

This publication has been funded by the Book
Institute – the ©POLAND Translation Program

Knjiga je objavljena uz pomoć Book institute
– the ©POLAND Translation Program

ISBN 978-86-7702-258-7

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2012.

Andžej Sapkovski

MAČ SUDBINE

Drugi deo *Sage o vešču*

S poljskog prevela
Vesna Milutinović-Đurić

Čarobna
knjiga

GRANICA MOGUĆNOSTI

I

– Neće taj izaći odatle, kad vam kažem – reče rošavi, ubedljivo klimajući glavom. – Ima već sat i četvrt kako je ušao. Gotov je.

Zbijeni među ruševinama, građani su ćutali, zagledani u crni razjapljeni otvor, u ulaz u podzemlje zasut kršem. Debeljko u žutom kaputiću prebaci se s noge na nogu, nakašlja se, skide sa glave pogužvani biret.

– Pričekajmo još malo – reče, otirući znoj s retkih obrva.

– Na šta? – obrecnu se rošavi. – Dole, u lagumu, čuči bazilisak, da niste zaboravili, starešino? Ko tamo uđe, taj se više ne vraća. Malo li je ljudi dole nastradalo? Šta onda ima da se čeka?

– Pa valjda smo se dogovorili – nesigurno procedi debeljko. – Kako ćemo tako?

– Sa živim ste se dogovarali, starešino – reče drugar rošavog, grmalj u kožnoj mesarskoj kecelji. – A taj vam je sad mrtav, to je sigurno kô sunce na nebu. Odmah je bilo jasno da u propast ide, kô i svi ostali. A ovaj je čak i bez ogledala pošao, s mačem samo. A bez ogledala se bazilisak ne može ubiti, to zna svak.

– Uštedeli ste groša, starešino – dodade rošavi. – Sad nemate kome da platite za baziliska. Možete mirno da krenete kući. A konja i imetak čarobnjakov mi ćemo uzeti, šteta da propada.

– Dabome – reče mesar. – Dobra je kobila, a ni bisage nisu loše natovarene. Daj da vidimo šta je u njima.

– Kako tako? Svašta s vama!

– Ćutite, starešino, i ne mešajte se, dok niste batine zaradili – upozorio je rošavi.

– Dobra kobila – ponovi mesar.

– Ostavi tog konja na miru, druškane.

Mesar se polako okrenu prema nepoznatom došljaku koji se pojavio iza ugla, za leđima ljudi koji su bili nagomilani oko ulaza u lagum.

Stranac je imao gustu, kovrdžavu kestenjastu kosu, smeđu tuniku ispod vatiranog kaftana, duboke jahaće čizme. I ništa od oružja.

– Ostavi konja – ponovi, zlobno se osmehujući. – Kako tako? Tudi konj, tuđe bisage, tuđa svojina, a ti bacaš na njih svoja krmeljiva okca, pružaš na njih šugavu šapu? Pristoji li tako?

Polagano uvlačeći ruku u nedra kaputa, rošavi pogleda ka kasapinu. Kasapin klimnu glavom, mahnu prema grupi ljudi, iz koje izadoše još dvojica krupnih, kratko podšišanih. Obojica su držali toljage, onakve kakvima se u kasapnicama zaglušuju životinje.

– Koji ste pa vi – upita rošavi, ne vadeći ruku iz nedara – da nas učite šta pristoji a šta ne?

– Ne tiče te se, druškane.

– Oružje ne nosite.

– Tačno – stranac se još zlobnije nasmeja. – Ne nosim.

– To vam nije pametno – rošavi izvuče ruku iz nedara, zajedno sa dugačkim nožem. – Nije vam nimalo pametno što ne nosite.

Kasapin takođe izvuče nož, dugačak kao kratki mač. Druga dvojica krenuše napred, podižući toljage.

– Ne moram da ga nosim – reče stranac, ne pomerivši se s mesta. – Moje oružje ide za mnom.

Stupajući mekanim, sigurnim korakom, iza ruševina se pojaviše dve mlade devojkice. Gomila se smesta razmaknu, povuče, proredi.

Obe devojke su se osmehivale, bleskajući zubima i žmirkajući očima, od kojih su se ka ušima protezale široke sive istetovirane linije. Mišići su im podrhtavali na snažnim butinama, vidljivim ispod risje kože koja im je prekrivala bedra, i na golim, oblim rukama, poviše rukavica od bodljikave mreže. Pod plećima, takođe prekrivenim žičanim pancirom, štrčali su rukohvati sablji.

Rošavi polako, sasvim polako savi kolena i ispusti nož na zemlju.

Iz rupe u razvalinama razleže se struganje kamenja, škripa, nakon čega se iz tame ukazaše šake prilepljene za iskrzane ivice zida. Za šakama se pojaviše redom – glava bele kose, naprašene prahom od cigala, bledo lice, rukohvat mača uzdignut iza ramena. Gomila zašumi.

Pogrljen, belokosi izvuče iz rupe čudesno stvorenje, neobičnu telesinu umrljanu prašinom i krvlju. Zgrabivši stvora za dugačak, gušterast rep, bez reči ga baci pod noge debelog starešine. Starešina odskoči, saplete se o parče izvaljenog zida gledajući u zakrivljen ptičji kljun, opnasta krila i srpaste kandže na šapama prekrivenim ljuspama. U otekli podbradak, nekad tamnocrven, a sada prljavo riđ. U staklaste, upale oči.

– Izvol'te baziliska – reče belokosi, čisteći pantalone od prašine. – U skladu s dogovorom. Mojih je dvesta lintara, moliću lepo. Poštenih lintara, bez podvaljivanja. Upozoravam da ću proveriti.

Starešina drhtavim rukama izvuče vrećicu. Belokosi se osvrnu, na trenutak zadrža pogled na rošavom, pored čijih je nogu stajao nož. Pogleda muškarca u smeđoj tunici i devojke u risjoj koži.

– Kao i obično – reče uzimajući kesicu iz starešinih drhtavih ruku. – Podmećem glavu za vaše bedne pare, a vi se za to vreme dokopavate mojih stvari. Nikad se nećete promeniti, kuga vas odnela.

– Nisu taknute – zamumla kasapin povlačeći se. Dvojica s toljagama još odavno se behu stopili s gomilom. – Nisu taknute vaše stvari, gospodine.

– Neizmerno se radujem – belokosi se nasmeši. Ugledavši taj osmeh, koji se rascvetao na bledom licu kao raspukla rana, gomilica se poče hitro rasipati. – I baš zato, bratiću, ni ti nećeš biti taknut. Odlazi s mirom. Ali odlazi što pre.

Rošavi takođe htjede da se povuče, i to unatraške. Bubuljice na njegovom naglo pobeledom licu gadno se istaknuše.

– Ej, pričekaj – reče mu čovek u smeđoj tunici. – Nešto si zaboravio.

– Šta... gospodine?

– Na mene si podigao nož.

Viša od devojaka iznenada se zaljulja na široko raširenim nogama, zavrte se u kukovima. Sablja koja se niotkuda pojavila oštro blesnu kroz vazduh. Glava rošavog polete uvis i, napravivši luk, upade u razjapljeni lagum. Telo se strovali kruto i teško, kao posečeno stablo, među izdrobljene cigle. Gomila vrisnu u jednom glasu. Druga devojka, sa šakom na rukohvatu, vešto se okrenu ne bi li obezbedila leđa. Nije bilo potrebe. Gomila je, spotičući se i padajući po razvalinama, svom snagom u nogama pojurila ka gradu. Na njenom čelu je, u zadivljujućim poskocima, leteo starešina, tek nekoliko hvatova ispred ogromnog kasapina.

– Divan udarac – hladno je prokomentarisao belokosi, rukom u crnoj rukavici natkrilivši oči zbog sunca. – Divan udarac zerikanske sablje. Klanjam se pred veštinom i lepotom slobodnih ratnica. Geralt iz Rivije.

– A ja – neznanac u smeđoj tunici pokaza na izbledeli grb na odeći, koji je predstavljao tri crne ptice kako u ravnom nizu sede posred jednoobrazno zlatnog polja. – Ja sam Borh, zvani Tri Čavke. A ovo su moje devojke, Tea i Vea. Tako ih zovem,

jer na njihova prava imena jezik bih slomio. Kao što si pravilno pretpostavio, obe su Zerikanke.

– Zahvaljujući njima, rekao bih, još uvek imam konja i imetak. Hvala vam, ratnice. Hvala i vama, gospodine Borh.

– Tri Čavke. I mani me se tog „gospodine“. Zadržava li te štogod u ovoj palanci, Geralte iz Rivije?

– Naprotiv.

– Odlično. Imam predlog – nedaleko odavde, na raskršću, na putu ka rečnoj luci, nalazi se gostionica. Zove se „Kod zamišljenog zmaja“. Kuhinje im nema ravne u čitavoj okolini. Uputio sam se tamo na hranu i konak. Bilo bi mi milo ako bi mi se pridružio.

– Borh – belokosi se okrenu od konja, pogleda u neznančeve svetle oči – ne bih voleo da se nekakve nejasnoće potkradu između nas. Ja sam veštac.

– Pretpostavio sam. A to si rekao takvim tonom kao da govoriš: „Ja sam leprozan“.

– Ima ljudi – reče Geralt polako – koji više vole da se družu sa leproznima nego sa vešcima.

– Ima i ljudi – zasmeha se Tri Čavke – koji više vole ovce od devojaka. Šta da se radi, osim da čovek žali i jedne i druge. Ponavljam svoj predlog.

Geralt svuče rukavicu, stisnu ruku koja mu je bila pružena.

– Prihvatam, radujući se sklopljenom poznanstvu.

– Krenimo onda na put, već sam ogladneo.

II

Gostioničar krpom prebrisa hrapave daske stola, pokloni se i nasmeši. Nedostajala su mu dva prednja zuba.

– Daaa... – Tri Čavke na trenutak pogleda u čađavu tavanicu i pod njom razigrane paukove. – Najpre... Najpre pivo. Celo

burence, da se ne vraćaš dva puta. A uz pivo... Šta bi nam predložio uz pivo, druškane?

– Sir? – reskirao je gostioničar.

– Ne – namršti se Borh. – Sir ćemo za desert. Uz pivo bismo nešto kiselo i ljuto.

– Na usluzi sam – gostioničar se još šire osmehnu. Dva prednja zuba ne behu jedini koji su nedostajali. – Mlade jegulje s belim lukom u maslinovom ulju i sirćetu ili marinirane čahure zelene paprike...

– Može. I jedno i drugo. A onda čorba, ona koju sam jednom jeo ovde, plivale su po njoj razne pečurke, ribice i drugo ukusno smeće.

– Splavarska čorba?

– Upravo ta. A onda jagnjeće pečenje s crnim lukom. A onda porcija rakova. Mirođije ubaci u lonac kol'ko može da stane. A onda ovčiji sir i salata. A posle ćemo videti.

– Na usluzi sam. Za sve, znači četiri puta?

Viša Zerikanka odrečno odmahnu glavom, značajno se potapša u predelu struka, opasanog tesnom lanenom košuljom.

– Zaboravio sam. – Tri Čavke namignu Geraltu. – Devojke vode računa o liniji. Gospon gostioničaru, jagnjetina samo za nas dvojicu. Pivo nam daj odmah, zajedno s tim jeguljama. Sa ostalim malo pričekaj, da se ne bi hladilo. Nismo došli ovde da žderemo, nego da pristojno, u razgovoru provedemo vreme.

– Jasno – gostioničar se pokloni još jednom.

– Razboritost je važna stvar u tvom poslu. Dajder ruku, druškane.

Zazveckaše zlatni novčići. Krčmar razjapi vilice do granice mogućnosti.

– Ovo nije kapara – saopšti Tri Čavke. – Ovo je ekstra. A sad trči u kuhinju, dobri čoveče.

U alkovu je bilo toplo. Geralt otkopča kaiš, svuče kaftan i podvrnu rukave košulje.

– Vidim – reče – ne muči te manjak gotovine. Živiš od privilegija viteškog položaja?

– Delom – nasmeja se Tri Čavke, ne ulazeći u detalje.

Brzo su se izborili s jeguljama i četvrtinom burenceta. Ni obe Zerikanke nisu žalile piva, i jedna i druga su se ubrzo vidno razveselile. Nešto su šaputale među sobom. Već, ona viša, iznenada se gromko zasmija.

– Devojke govore zajedničkim jezikom? – tiho upita Geralt, pogledajući ih krajičkom oka.

– Slabo. A i nisu previše pričljive. Što je za pohvalu. Kako ti se čini čorba, Geralte?

– Mhm.

– Popijmo.

– Mhm.

– Geralte – Tri Čavke odloži kašiku i elegantno štucnu – vratimo se za trenutak našem razgovoru s puta. Razumedoh da ti, veštac, putuješ s jednog kraja sveta na drugi, i kad se na putu ukaže kakvo čudovište, ti ga ubiješ. I tako zarađuješ za život. Na tome se zasniva profesija vešca?

– Manje-više.

– A događa li se da te negde specijalno pozivaju? Po, recimo tako, specijalnoj narudžbini. Tada šta – odeš i obaviš posao?

– Zavisi ko i zašto poziva.

– I za koliko?

– Takođe – veštac slegnu ramenima. – Cene rastu, a živeti se mora, kako kaže jedna moja poznanica čarobnica.

– Prilično probirljiv pristup, i veoma praktičan, rekao bih. A u osnovi ipak leži neka ideja, Geralte. Sukob sila Reda i sila Haosa, kako kaže jedan moj poznanik čarobnjak. Mislio sam da

ti ispunjavaš misiju, da braniš ljude od Zla, uvek i svuda. Bez pravljenja razlike. Stojiš na jasno određenoj strani palisada.

– Sile Reda i sile Haosa. Strašno pompezne reči, Borh. Bezuslovno bi da me smestiš na jednu stranu palisada u sukobu koji je, kako se uglavnom smatra, večan, koji je započeo daleko pre nas i koji će trajati i još dugo pošto nas ne bude. Na kojoj strani stoji kovač koji potkiva konje? Naš gostioničar, koji upravo juri ovamo s bakračem jagnjetine? Šta, prema tvom mišljenju, označava granicu između Haosa i Reda?

– Stvar je veoma jednostavna – Tri Čavke ga pogleda pravo u oči. – Ono što predstavlja Haos jeste pretnja, agresivna strana. Red je pak ugrožena strana, ona kojoj je potrebna odbrana. Kojoj su potrebni branitelji. Ah, popijmo. I prionimo na jagnjence.

– Pametno.

Zerikanke, koje su vodile računa o liniji, pravile su predah u jelu i ispunile ga pijenjem u užurbanom tempu. Naslonjena na rame svoje drugarice, Vea je ponovo nešto šaputala, gladeći pletenicom ploču stola. Tea, niža, glasno se zasmejala, veselo žmirkajući istetoviranim kopcima.

– Da – reče Borh glođući kosku. – Nastavimo razgovor, ako dozvoljavaš. Shvatio sam da ti nije drago da te svrstavaju ni na jednu stranu Sila. Ti obavljaš svoj posao.

– Obavljam.

– Ali od sukoba Haosa i Reda nećeš umaći. Iako si koristio takvo poređenje, ti nisi kovač. Video sam te kako radiš. Ulaziš u lagum među ruševinama i odande izvlačiš iseckanog baziliska. Postoji, druškane, razlika između potkivanja konja i ubijanja baziliska. Rekao si, ako je isplata valjana, uputićeš se na kraj sveta i utamaniti stvora kog ti pokažu. Recimo da okrutni zmaj pustoši...

– Loš predlog – prekinu ga Geralt. – Vidiš, odmah ti se pomutilo od tog Haosa i Reda. Jer zmajeve, koji bez ikakve sumnje predstavljaju Haos, ne ubijam.

– Kako to? – Tri Čavke je oblizivao prste. – Eto mu ga sad! Pa od svih čudovišta zmaj je valjda najodvratniji, najokrutniji i najbešnji. Gadniji od svih gadova. Napada ljude, bljuje vatru i otima te, no, device. Zar smo malo takvih priča čuli? Nemoguće je da ti, veštac, nemaš par zmajeva na spisku.

– Ne lovim zmajeve – suvo reče Geralt. – Vilerepe, svakako. Ošluzge, letivce. Ali prave zmajeve ne – zelene, crne i crvene. Jednostavno primi to k znanju.

– Iznenadio si me – reče Tri Čavke. – No dobro, primljeno k znanju. Uostalom, dosta je bilo o zmajevima, na horizontu vidim nešto crveno, to su zacelo naši rakovi. Pijmo!

Uz zvuke krckanja zubima lomili su crvene ljuske, isisavali belo meso. Štipajući ih neprijatno, slana voda im se slivala sve do ručnih zglobova. Borh je nalivao piva, grebući kutlačom već po dnu čabra. Zerikanke su bivale sve veselije, osvrtale su se po krčmi, zloslutno se smeškajući; veštac je bio siguran da traže priliku za kavgu. I Tri Čavke mora da je isto to primetio, jer im je iznenada pripretilo rakom kog je držao za rep. Devojke se zakikotaše, a Tea, namestivši usne za poljubac, namignu – njenom istetoviranom licu davalo je to jeziv izraz.

– Divlje su kô divlje mačke – promrmlja Tri Čavke prema Geraltu. – Treba na njih paziti. S njima ti je, druškane, tras-pras, i dok si trepnuo – oko tebe na podu prosuta creva. Ali vrede svih para. Kad bi samo znao šta sve umeju...

– Znam – Geralt klimnu glavom. – Teško je naći bolju pratnju. Zerikanke su rođene ratnice, od malih nogu školuju se za borbe.

– Nisam na to mislio – Borh ispljunu na sto rakovu nožicu. – Imao sam na umu kakve su u krevetu.

Geralt nesigurno baci oko na devojkę. Obe se osmehnuše. Vea je munjevitim, gotovo neprimetnim pokretom segnula ka tacni. Gledajući u vešća poluzatvorenim očima, krckajući, zagrizla je ljušturu. Njena usta su se presijavala od slane vode. Tri Čavke prodorno podrignu.

– No, Geralte – reče – ne loviš zmajevę koji su zeleni i drugih boja. Primljeno k znanju. A zašto, sme li se pitati, samo te tri boje?

– Četiri, ako ćemo precizno.

– Govorio si o tri.

– Baš te zanimaju zmajevi, Borh. Postoji li neki poseban razlog?

– Ne. Isključivo radoznalost.

– Aha. Što se boja tiče, prihvaćeno je da se tako razlikuju pravi zmajevi. Mada to određenje nije precizno. Zeleni zmajevi, koji su najpopularniji, više su sivkasti, kao obične ošluzge. Crveni su uistinu crvenkasti ili boje cigle. Velike zmajevę tamnobraon boje obično zovu crnim. Najređi su beli zmajevi, njih nikada nisam video. Drže se dalekog severa. Navodno.

– Zanimljivo. A znaš li za kakve sam zmajevę ja još čuo?

– Znam – Geralt uze gutljaj piva. – Za iste one za koje sam i ja čuo. Za zlatne. Takvi ne postoje.

– Na osnovu čęga to tvrđiš? Jer ih nikada nisi video? Belog isto tako nikada nisi video.

– Nije u tome suština. Za morima, u Ofiru i Zangvebaru, postoje beli konji s crnim prugama. Ni njih nikada nisam video, ali znam da postoje. Ali zlatni zmaj je mitsko stvorenje. Iz legendi. Kao feniks. Feniksi i zlatni zmajevi ne postoje.

Oslonjena na laktovę, Vea ga je posmatrala sa zanimanjem.

– Sigurno je da znaš o čęmu govoriš, ti si veštac – Borh nali piva iz burenceta. – A ipak mislim da svaki mit, svaka legenda, mora imati nekakve korene. U tim korenima nešto leži.

– Leži – složi se Geralt. – Najčešće mašta, želja, čežnja. Vera da granice mogućnosti ne postoje. A ponekad slučajnost.

– Tačno, slučajnost. Možda je nekada postojao zlatni zmaj, jednokratna, neponovljiva mutacija?

– Ako je i bilo tako, onda ga je zadesila sudbina svih mutanata – veštac skrenu pogled. – Previše se razlikovao da bi preživeo.

– Ha – uzviknu Tri Čavke. – Sada poričeš zakone prirode, Geralte. Moj poznanik čarobnjak često je govorio da svako biće u prirodi ima svoje trajanje i da će preživeti na ovaj ili onaj način. Kraj jednog je početak drugog, nema granica mogućnosti, priroda makar za njih ne zna.

– Veliki je optimista bio tvoj poznanik čarobnjak. Samo, jedno nije uzeo u obzir: greške koje priroda načini. Ili one koji se s njom igraju. Zlatni zmajevi i drugi slični mutanti, ako su postojali, nisu mogli preživeti. Na putu im je stajala veoma prirodna granica mogućnosti.

– Kakva to granica?

– Mutanti... – mišići na Geraltovim vilicama snažno zadrhtaše. – Mutanti su jalovi, Borh. Jedino u legendama može da preživi ono što u prirodi ne može. Jedino legende i mitovi ne poznaju granice mogućnosti.

Tri Čavke je ćutao. Geralt je pogledao ka devojkama, ka njihovim iznenada ozbiljnim licima. Vea se neočekivano nagnula ka njemu, obgrlila ga oko vrata čvrstom, mišićavom rukom. Osetio je na obrazu njene usne, vlažne od piva.

– Sviđaš im se – polako reče Tri Čavke. – Nek me đavo nosi, ti im se sviđaš.

– Šta je u tome neobično? – veštac se tužno osmehnu.

– Ništa. Ali to treba zaliti! Domaćine! Još jedno burence!

– Ne luduj. Dovoljan je bokal.

– Dva bokala! – riknu Tri Čavke. – Tea, moram da izađem nakratko.

Zerikanka ustade, podiže sablju s klupe, pređe po sali čežnjivim pogledom. Iako je prethodno, kako je veštac primetio, nekoliko parova očiju ružno zasijalo ugledavši napunjenu vrećicu, niko se nekako nije žurio da krene za Borhom, koji se lako teturao prema izlazu u dvorište. Tea slegnu ramenima i krenu za poslodavcem.

– Kako ti je pravo ime? – upita Geralt onu koja je ostala za stolom. Ve a blesnu belim zubima. Košulja joj je bila prilično raskopčana, gotovo do granice mogućnosti. Veštac nije imao sumnje da je to još jedna provokacija prema sali.

– Alveaenerle.

– Lepo je – veštac je bio siguran da će Zerikanka ostati smerna i namignuti mu. Nije pogrešio.

– Ve a?

– Hm?

– Zašto jašete sa Borhom? Vi slobodne ratnice? Možeš li da odgovoriš?

– Hm.

– Hm šta?

– On je... – Zerikanka je, naboravši čelo, tražila reči. – On je... Naj... lepši.

Veštac klimnu glavom. Kriterijumi po kojima su žene ocenjivale privlačnost muškaraca nisu prvi put za njega predstavljali zagonetku.

Tri Čavke upade u alkov, zakopčavajući pantalone, glasno je izdavao naredbe gostioničaru. Dva koraka iza njega držala se Tea. Izgledajući kao da se dosađuje, osvrkala se po krčmi, a trgovci i splavari brižljivo su izbegavali njen pogled. Ve a je isisavala još jednog raka, svaki čas bacajući na vešca značajne poglede.

– Naručio sam još jeguljica, ovoga puta pečenih – Tri Čavke teško sede, zvekećući nezakopčanim kaišem. – Namučih se s ovim rakovima i kô da opet ogladneh. I sredio sam ti konak ovde,

Geralte. Nema smisla da se smučaš po noći. Još malo ćemo se zabaviti. U vaše zdravlje, devojke!

– Vassekheal – reče Vea, nazdravljajući mu vrčem. Tea je namignula i protegnula se, pri čemu njene privlačne grudi, mimo GERALTOVIH očekivanja, nisu rascepale prednji deo košulje.

– Zabavimo se – Tri Čavke se nagnu preko stola i klepnu Teu po zadnjici. – Zabavimo se, vešče. Hej, domaćine! Ovamo!

Gostioničar živo dotrča, brišući ruke o kecelju.

– Hoće li se naći kakvo korito kod tebe? Za kupanje, solidno i veliko?

– Koliko veliko, gospodine?

– Za četvoro.

– Za... četvoro... – krčmar raširi usta.

– Za četvoro – potvrdi Tri Čavke, vadeći iz džepa punu kesu.

– Naći će se – gostioničar obliza usta.

– Sjajno – zasmeha se Borh. – Kaži da ga odnesu gore, u moju odaju, i da ga napune vrućom vodom, druškane. I piva im isto reci da odnesu, tri vrča.

Zerikanke se zakikotaše i istovremeno namignuše.

– Koja ti se sviđa? – upita Tri Čavke. – A, Geralte?

Veštac se počeha po potiljku.

– Znam, nije lako izabrati – reče Tri Čavke s razumevanjem.

– I sam povremeno imam problema. Dobro, dogovorićemo se u koritu. Hej, devojke! Pomozite mi uz stepenice!

III

Na mostu je stajala zapreka. Put je pregrađivala dugačka, masivna greda, oslonjena na drvene kozliće. Ispred i iza nje stajali su helebardari u kožnim kaputićima sa ukrasnim dugmadima

i pancirnim kapuljačama. Iznad zapreke se pospano vijorio purpurni barjak sa znakom srebrnog grifona.

– Koji je ovo đavo? – začudi se Tri Čavke, približavajući se na konju nogu pred nogu. – Nema prolaza?

– Imate li dozvolu? – upita najbliži helebardar ne vadeći iz usta prutić koji je žvakao – da l' od gladi, da l' da ubije vreme.

– Kakvu dozvolu? Da nije kuga? Ili možda rat? Po čijem naređenju put blokirate?

– Kralja Nedamira, gospodara Kaingorna – stražar prevuče prutić u suprotni ugao usta i pokaza na barjak. – Bez dozvole se u planinu ne može.

– Kakav idiotizam – reče Geralt umornim glasom. – Ovo nije Kaingorn, nego Holopoljska oblast. Ovde Holopolje, a ne Kaingorn, uzima trošarinu sa mostova na Braai. Šta Nedamir ima s tim?

– Nemojte mene pitati – stražar ispljunu prutić. – Nije moja stvar. Ja sam ovde da dozvole proveravam. Ako 'oćete, pričajte s našim desetarom.

– A gde je on?

– Tamo, iza trošarnice, greje se na suncu – reče helebardar, ne gledajući u Geralta, već u razgolićene butine Zerikanki, koje su se lenjo protezale u sedlima.

Iza trošarnice, na kamari suvih trupaca, sedeo je stražar i vrhom helebarde u pesku iscrtavao devojkju, odnosno njen fragment, viđen iz nesvakidašnje perspektive. Pored njega je, nežno udarajući u žice laute, leškario mršavi muškarac prekrivši oči maštovitim šeširićem boje šljive, ukrašenim srebrnom kopčom i dugačkim, nervoznim čapljinim perom.

Geraltu behu poznati taj šeširić i to pero, čuveno od Buine do Jaruge, poznato po dvorovima, utvrđenjima, svratištima, krčmama i bordelima. Naročito bordelima.

– Neven!

– Veštac GERALT! – ispod smaknutog šeširića pogledaše vesele, modre oči. – Je li moguće? I ti ovde? Da nemaš slučajno dozvolu?

– Šta vam je svima s tom dozvolom? – veštac skoči sa sedla.

– Šta se događa ovde, Nevene? Hteli smo da pređemo na drugu obalu Braae, ja i ovaj ovde vitez, Borh Tri Čavke, i naša pratnja. I kako izgleda, nećemo moći.

– Ja takođe ne mogu – Neven ustade, skinu šeširić, pokloni se Zerikankama s preteranom ljubaznošću. – Ni mene ne puštaju na drugu obalu. Mene, Nevena, najčuvenijeg putujućeg pesnika i pevača u prečniku od hiljadu milja, ne pušta ovaj ovde desetar, iako je i on sam umetnik, kao što vidite.

– Bez dozvole nikoga ne puštam – reče tmurno desetar, a onda upotpuni svoj crtež i konačnim detaljem, bocnuvši vrhom drške po pesku.

– Onda ćemo obići – reče veštac. – Poći ćemo levom obalom. Do Hengforsa je tuda duže, ali ako se mora – mora se.

– Do Hengforsa? – začudi se bard. – Zar ti, GERALTE, ne ideš za Nedamirom? Ne ideš po zmaja?

– Kakvog zmaja? – zainteresova se Tri Čavke.

– Ne znate? Zaista ne znate? Onda vam moram odreda ispričati, gospodo. Ja ionako čekam ovde hoće li možda naići ko s dozvolom, ko me zna i dozvoli da mu se priključim. Sedajte.

– Trenutak – reče Tri Čavke. – Sunce je skoro na tri četvrti do zenita, a mene suši kô drenovina. Nećemo razgovarati suvoga grla. Tea, Vea, vratite se nazad do mesta i kupite burence.

– Sviđate mi se, gospodine...

– Borh, poznat kao Tri Čavke.

– Neven, poznat kao Izvanredni. Među nekim devojkama.

– Pričaj, Nevene – veštac je postajao nestrpljiv. – Nećemo dreždati ovde do večeras.

Bard obuhvati prstima grif laute, oštro udari po strunama.

– Kako biste radije, vezanim govorom ili obično?

– Obično.

– Molim lepo – Neven ne odloži lautu. – Poslušajte onda, plemenita gospodo, šta se zbilo, evo nedelja prođe, nedaleko od slobodnoga mesta zvanog Holopolje. Beše to belom zorom, tek što je izlazeće sunašce zarumenelo magličasti pokrov što lebdeše nad livadama...

– Rekli smo obično – podseti ga Geralt.

– A zar nije? No dobro, dobro. Razumem. Kratko i bez metafora. Na pašnjake kod Holopolja sleteo je zmaj.

– Eeee – reče veštac. – Nekako mi se to ne čini verovatnim. U ovim krajevima godinama niko nije video zmaja. Nije li to možda bio običan ošluzg? Ošluzg može da bude poprilično veliki...

– Ne vređaj me, vešče. Znam šta govorim. Video sam ga. Pukim slučajem sam se u tom trenutku zadesio na vašaru u Holopolju i sve sam video rođenim očima. Balada je već spremna, ali niste hteli...

– Pričaj nam. Je li bio velik?

– Tri konjske dužine. U grebenu ne viši od konja, ali mnogo krupniji. Siv kao pesak.

– Znači, zeleni.

– Da. Doleteo je iznenada, upao pravo među stado ovaca, rasterao pastire, pobio sijaset životinja, četiri progutao i odleteo.

– Odleteo... – Geralt je klimao glavom. – I kraj?

– Ne. Jer je narednog jutra doleteo ponovo, ovoga puta bliže mestu. Naciljao je gomilu žena što su prale veš na obali Braae. Ala su zbrisale, prijatelju! U životu se nisam tako ismejao. Zmaj je pak obrnuo dva kruga nad Holopoljem i poleteo ka pašnjacima, tamo se ponovo uhvatio ovaca. Tek tada je započela zbrka i pometnja, jer prethodnog puta malo je ko verovao pastirima. Gradonačelnik

Mač sudbine se sastoji od šest dužih priča, i s *Poslednjom željom* predstavlja osnov za bolje razumevanje serijala *Saga o vešcu*. Zbirka pripovedaka nastala je prepričavanjem nekih od najpoznatijih narodnih bajki, kojima su pridodati elementi strave i užasa. Dok se u pojedinim pričama, naročito u prvoj (*Granice mogućnosti*), obrađuju bajkoviti fantastični motivi, u većini priča produbljuju se međuljudski odnosi, kao i odnosi među raznolikim bićima, likovima čije se sudbine razvijaju u nastavku serijala.

Mač sudbine je druga od sedam knjiga *Sage o vešcu*, koju sačinjavaju dve zbirke pripovedaka i pet romana. *Saga* je postala bestseler ne samo u autorovoj rodnoj Poljskoj već i širom sveta. Prevedena je na brojne svetske jezike, a na osnovu nje su nastale TV serija i čuvena kompjuterska igra *The Witcher*.

„Priče Sapkovskog obnovile su žanr fantastike spajajući fikciju i stvarnost i mešajući ga s mitologijom i bajkama slovenskih naroda.“

– *FantasyMundo*